ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของโปรแกรมสนับสนุนการจัดการตนเองต่อความรุนแรง

ของโรคในผู้สูงอายุที่เป็นโรคข้อเข่าเสื่อม

ผู้เขียน นางสาวสิริพรรณ ชาคโรทัย

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้สูงอายุ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกพร สุคำวัง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โรจนี จินตนาวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

โรคข้อเข่าเสื่อมเป็นโรคเรื้อรังที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติกิจกรรมของผู้สูงอายุ โปรแกรมสนับสนุนการจัดการตนเองมีความสำคัญที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุที่เป็นโรคข้อเข่าเสื่อม สามารถจัดการกับความรุนแรงของโรคข้อเข่าเสื่อม การวิจัยเชิงทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมสนับสนุนการจัดการตนเองต่อความรุนแรงของโรคในผู้สูงอายุที่ เป็น โรคข้อเข่าเสื่อม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยที่มารับการตรวจรักษาที่ห้องตรวจออร์ โธปิดิกส์ แผนก ผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึง พฤษภาคมพ.ศ. 2554 โดยการสุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่ม จำนวน 52 ราย แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่ม ควบคุม กลุ่มละ 26 ราย โดยทั้ง 2 กลุ่ม มี อายุ ระดับคะแนนความรุนแรงของโรค ระดับคะแนน สมรรถนะแห่งตน และ ระดับคะแนนพฤติกรรมการจัดการตนเองอยู่ในระดับเดียวกัน กลุ่ม ทดลองเข้าร่วมโปรแกรมสนับสนุนการจัดการตนเองจากผู้วิจัย ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการ พยาบาลตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) เครื่องมือดำเนินการวิจัย ได้แก่ โปรแกรม สนับสนุนการจัดการตนเอง วิดีทัศน์การเสนอตัวแบบสัญลักษณ์เรื่องการออกกำลังกายสำหรับ ผู้สูงอายุที่เป็นโรคข้อเข่าเสื่อม คู่มือและวีดิทัศน์การออกกำลังกายแบบไท่จี๋ชี่กงสำหรับผู้สูงอายุ ที่เป็นโรคข้อเข่าเสื่อม คู่มือการจัดการตนเองเมื่อมีโรคข้อเข่าเสื่อม และคู่มือโปรแกรมสนับสนุนการ จัดการตนเองผู้สูงอายุที่เป็นโรคข้อเข่าเสื่อม 2) เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ้ข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามความรุนแรงของโรคข้อเข่าเสื่อม แบบสอบถามสมรรถนะแห่งตนและ

แบบสอบถามพฤติกรรมการจัดการตนเอง วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและ โดยใช้สถิติ ทดสอบค่า ที

ผลการวิจัยพบว่า

- 1. ผู้สูงอายุที่เป็นโรคข้อเข่าเสื่อมกลุ่มที่เข้าร่วมโปรแกรมสนับสนุนการจัดการตนเอง มีความรุนแรงของโรคข้อเข่าเสื่อมน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p < .01)
- 2. ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมสนับสนุนการจัดการตนเอง ผู้สูงอายุที่เป็นโรคข้อเข่า เสื่อม มีความรุนแรงของโรคข้อเข่าเสื่อมน้อยกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมสนับสนุนการจัดการตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p < .001)

ผลการศึกษาครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของโปรแกรมสนับสนุนการจัดการ ตนเองของผู้สูงอายุที่เป็นโรคข้อเข่าเสื่อม จึงควรนำโปรแกรมไปใช้เพื่อลดความรุนแรงของ โรคข้อเข่าเสื่อมต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved

Thesis Title Effect of a Self-management Supporting Program on Disease

Severity Among Elders with Knee Osteoarthritis

Author Miss Siriphan Chakarothai

Degree Master of Nursing Science (Gerontological Nursing)

Thesis Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Khanokporn Sucamvang Advisor

Assistant Professor Dr. Rojanee Jintanawat Co-advisor

ABSTRACT

Knee osteoarthritis is a chronic condition which can impact ability to perform daily living activities of elders. Self-management Supporting Program is an important program which may help elders with knee osteoarthritis manage the severity of the disease. The purpose of this experimental research was to examine the effect of the Self-management Supporting Program on disease severity among elders with knee osteoarthritis. The subjects were elders with knee osteoarthritis who attended clinic at the Orthopaedic Outpatient Department at Suratthani hospital, Suratthani province during November 2010 to May 2011. Fifty two elders with knee osteoarthritis were randomly assigned to experimental and control groups, twenty six in each group. The subjects in both groups were similar in age, disease severity, self-efficacy and self-management behavior. The subjects in the experimental group attended the Self-management Supporting Program while those in the control group received routine nursing care. The instruments used in this study consisted of the Self-management Supporting Program, videotape showing exercise role modeling for elders with knee osteoarthritis, videotape showing exercise of the Tai Chi Qigong exercise for elders with knee osteoarthritis, and the Selfmanagement with knee osteoarthritis handbook, the Self-management Supporting Program handbook, tools consisted of the general information form disease severity and. The data collection questionnaire, self-efficacy questionnaire and self-management behavior questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics, independent t-test and pair t-test.

The results revealed that:

- 1. The elders with knee osteoarthritis who participated in the Self-management Supporting Program had significantly lower disease severity than the elders who received routine nursing care at a level of p < 0.01.
- 2. After attending the Self-management Supporting Program, the elders with knee osteoarthritis had significantly lower disease severity than before attending the program at a level of p< .001.

The study findings reveal the effectiveness of the Self-management Supporting Program on disease severity of the elders with knee osteoarthritis. This program should be used to decrease disease severity among the elders with knee osteoarthritis.

